
**Regjeringens satsing på økologisk
landbruk; hvilke konsekvenser får dette for
korn og kraftfôrindustrien ?**

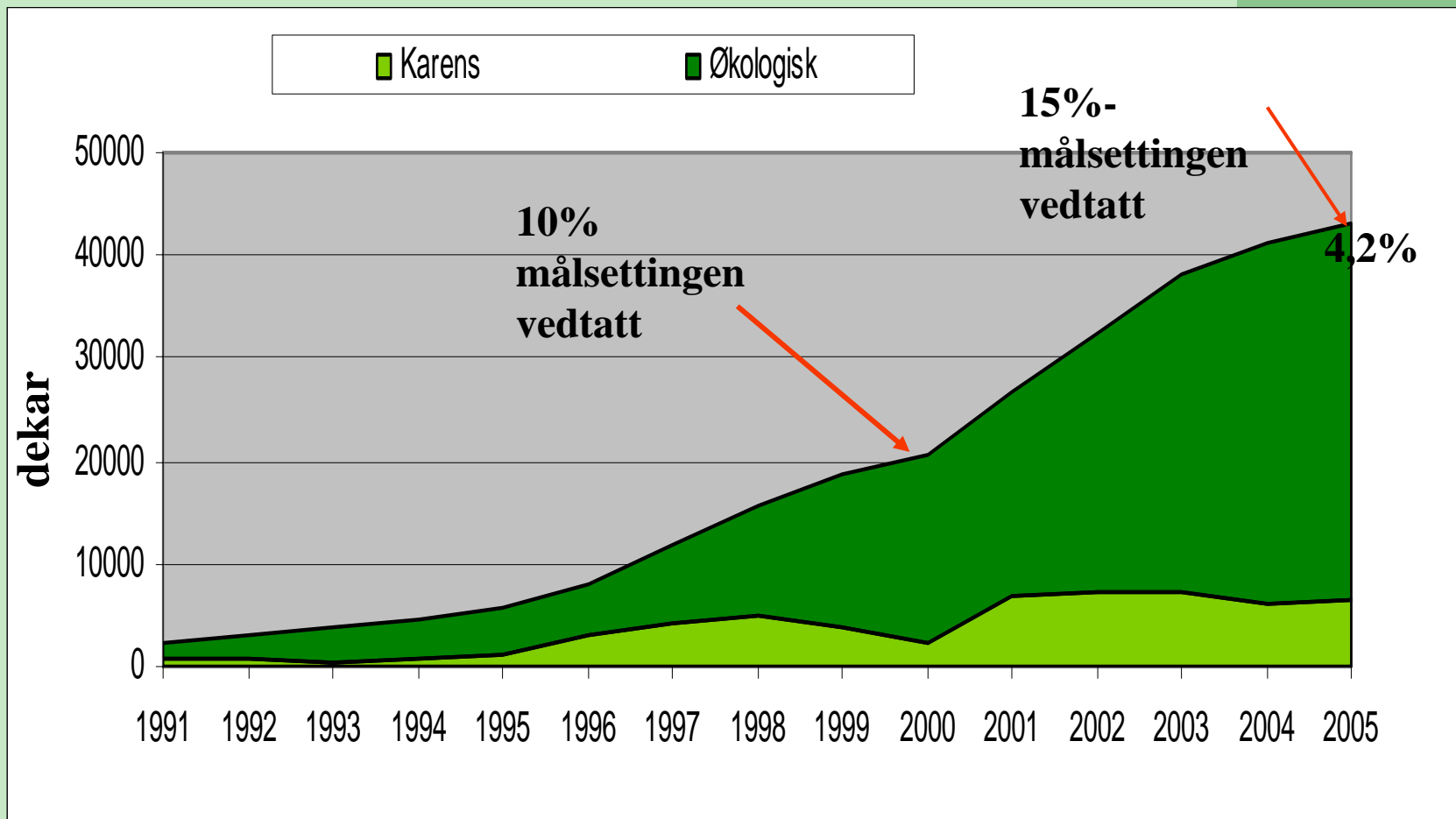
**Politisk rådgiver Sigrid Hjørnegård,
Innlegg på Kornkonferansen
25 januar 2007**

15 prosent av matproduksjonen og matforbruket i 2015 skal være økologisk” (Soria Moria-erklæringen)

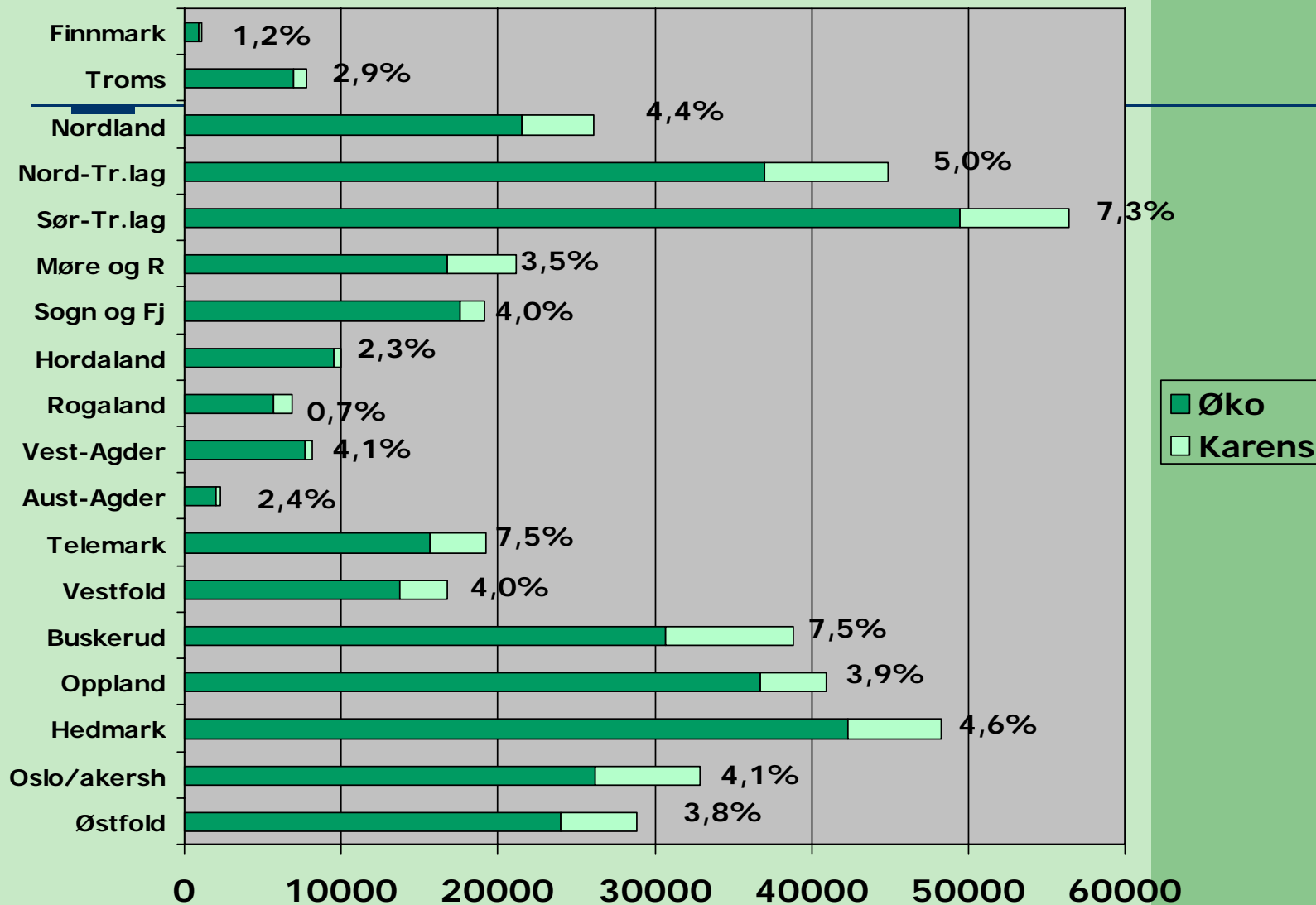
Hvorfor?

- Legitimitet i befolkningen helt sentralt for norsk landbruk framover
 - samfunnet forventer at landbruket leverer fellesgoder
 - miljøvennlig landbruk viktig del av samfunnskontrakten
 - satsingen på økologisk matproduksjon en naturlig og sentral del av en miljøstrategi
- Det er et økende marked for økologiske produkter, som norsk landbruk må utnytte
- Konkret, langsiktig og ambisiøst mål. Gir tydelig signal til produsenter, foredlings- og omsetningsledd at økologisk matproduksjon er framtidsrettet

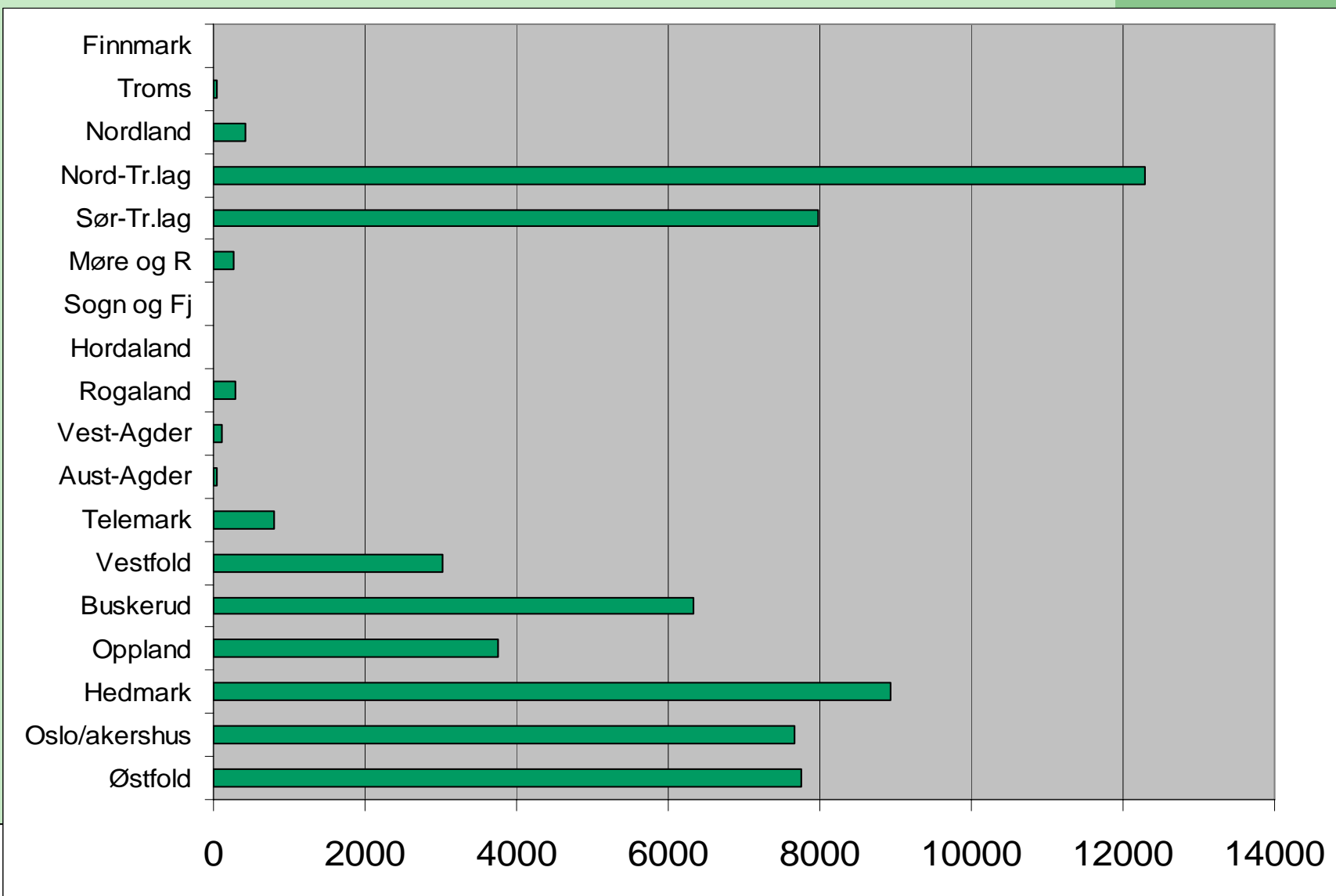
Utvikling i omlagt arealer 1991-2005

Økologisk areal fordelt på fylker, 2005

Økologisk kornareal fordelt på fylker (ikke inkl karens)

Status 2005

Produksjon

- 4,2 % av arealet drives økologisk
- 0,1 – 4,8 % økologiske husdyr, lavest for gris og høyest for ammekyr
- 2,1 % melkekyr
- 0,7 % av kornproduksjonen (som leveres til mølle)
- 2,5 % frukt og grønt (av totalarealet)
- 1,3 % poteter (av totalarealet)

Status markedsutvikling første halvår 2006 -

- **Melke**produkter – største produktgruppe
 - 1.7 % av total melkeproduksjon
 - 54 % av den økologiske melkeproduksjonen når forbruker (48 % pst i 2005)
 - Salget i kroneverdi økt med 25 % i 2006
 - Trenger mer melk!
 - Økologisk **kjøtt**produksjon ca 0,4 % av total produksjon
 - 30 % av den økologiske kjøttproduksjonen når markedet
 - Voksende marked.
- **Egg**
 - Produksjon og salg øker
 - 96 % når forbrukeren
 - Behov for flere produsenter!
 - **Frukt og grønt**
 - Norsk andel høy
 - Forbrukerne ønsker mer økologisk frukt og grønt

Status for utvikling og oppfølging i forhold til målsetting

- **Status for utvikling:**

- god fremgang på markedssiden, men fremdeles lave andeler
- Forbrukerne etterspør varene i økende grad, men det er fremdeles et stykke fra ønske til handling
- tendens til stagnasjon på produksjonssiden
 - to-tre år fra omlegging starter til produktet når markedet

Oppfølging i forhold til regjeringens målsetting:

- Jordbruksavtalen 2006
- Interdepartemental arbeidsgruppe
 - 8 departement (BLD, HOD, FIN, FKD, KD, MD, NHD, LMD)

Nærmere om økologisk korn

- Totalt kornareal i 2005 ca 3,2 mill. dekar
- Økologisk kornareal i 2005 ca 60 000 dekar, dvs. 1,9 % av totalt kornareal
- I sesongen 2005/2006 ble det levert totalt ca 8 300 tonn økologisk korn, erter og oljefrø, ca 82 prosent gikk til dyrefôr
- Salg av økologisk mel fra norske møller var ca 1 600 tonn i 2005, ca 1 200 tonn ble importert

Virkemidler over jordbruksavtalen

- Alle virkemidlene rettet mot konvensjonell korndyrking omfatter også økologisk korndyrking
- I tillegg kommer særskilte virkemidler rettet om økologisk kornproduksjon:
- Tilskudd til frakt av økologisk korn fra produsent til nærmeste mottaksanlegg som kan ta imot den aktuelle arten
- Arealtilskudd til korn kr 250 pr dekar
- Fra 01.07.06 ytes et ekstra prisnedskrivningstilskudd på 28,2 øre pr. kg til økologisk korn

Regelverk vedrørende fôring i økologisk husdyrhold

- Det skal i utgangspunktet benyttes økologisk fôr i økologisk husdyrproduksjon.
- Det kan benyttes visse andeler konvensjonelt fôr hvis økologisk fôr ikke er å oppdrive.
- Ordningen vil bli gradvis innskjerpet:
 - - For drøvtyggere og hest kan det tillates å benytte opp til 5 % ikke-økologisk fôr fram til 31.12.2007
 - - For andre husdyrslag kan det tillattes å bruke opp til 15 % fram til 31.12.2007, deretter opp til 10 % fram til 31.12.2009 og deretter 5 % fram til 31.12.2011

Økonomien i økologisk kornproduksjon

- Økologisk merpris på kornet fastsettes årlig av den enkelte kornhandler og er for 2006-2007 om lag 40 øre pr kg for hvete, 60 øre pr kg for bygg, 30 øre pr kg for havre og 50 øre pr kg for erter
- Økonomien i økologisk korndyrking er med dagens merpriser og tilskudd bedre enn ved konvensjonell dyrking dersom avlingene ikke går ned med mer enn 30 %

Dekningsbidragsberegning - konvensjonell

	Konvensjonell		
	Havre med fangvekst	Hvete	Bygg m/fv
Antall dekar	33	33	34
Avling, kg/daa	460	430	430
<i>Inntekter, kr/daa:</i>			
Kornoppgjør	676	890	727
AK-tilsk. Konv.+økolo.	338	338	338
Sum inntekter	1014	1228	1065
<i>Kostnader, kr/daa:</i>			
Ikke avl.relaterte	252	393	307
Tørking	69	65	65
Debio-gebyr			
Sum kostnader	320	458	372
Inntekt – kostnad	694	770	693
Sum vekstskifte, 100 daa	71 874		

Dekn.bidrags- beregning økologisk	Økologisk uten husdyrgjødsel				Økologisk med husdyrgjødsel			
	Grønn- gjødse 1	Hvete m/fv	Bygg m/fv	Havre m/gj	Grønn- gjødsel	Hvete m/fv	Bygg m/fv	Havre m/gj
Antall dekar	25	25	25	25	25	25	25	25
Avling, kg/daa	0	300	300	320	0	365	345	390
<i>Inntekter, kr/daa:</i>								
Kornoppgjør	0	743	689	570	0	903	788	692
AK-tilsk. Konv.+økolo.	550	588	588	588	550	588	588	588
Sum inntekter	550	1331	1277	1158	550	1 491	1376	1280
<i>Kostnader, kr/daa:</i>								
Ikke avl.relaterte	132	210	197	193	132	295	270	265
Tørking	0	45	45	48	0	55	52	59
Debio-gebyr	16	16	16	16	16	16	16	16
Sum kostnader	148	283	258	257	148	366	338	340
Inntekt – kostnad	402	1 048	1 019	901	402	1 125	1 038	940
Sum vekstskifte, 100 daa		84 250				87 625		

Utfordringer i økokornproduksjonen

- Avlingsnivået en stor utfordring
 - Forsøk viser en avlingsnedgang ved økologisk dyrking på om lag 35 % i havre og 40 % i bygg og vårhvete sammenlignet med konvensjonell dyrking, men variasjonene kan være store
 - I områder med tilgang på husdyrgjødsel kan avlingsreduksjonen være nærmere 15% i havre og 20% i bygg
- Mulighetene for å oppnå matvetekvaliteter er bedre i konvensjonell drift ??
- Mottakssituasjonen i innhøstingssesongen

Utfordringer i sammenheng med markedssituasjonen

- En stor del av det norskproduserte økologiske matkornet har ikke nådd fram til brukerne av økologisk korn/mel
- Årsak: Dels ustabil kvalitet, dels at norsk vare har tapt i forhold til billigere importert vare
- Bedre sortsvalg og det økte prisnedskrivningstilskuddet vil styrke konkurransesituasjonen til det norske kornet
- Kommunikasjonen i verdikjeden må forbedres

Økologisk kraftfôr

- Det økologiske kraftfôret er dyrere enn det konvensjonelle og differansen varierer fra distrikt til distrikt
- Prisen på økokraftfôret viktig for økonomien i de økologiske husdyrproduksjonene
- Det bør ses nærmere på de store distriktsvise forskjellene i pris på økologisk kraftfôr og den store prisforskjellen mellom konvensjonell og økologisk kraftfôr

Utfordringer framover i lys av 15 % - målet

- Økokornproduksjonen må økes i takt med økt etterspørsel etter økologisk kraftfôr og økologisk matmel
- Avlingsnivået en nøkkelfaktor når det gjelder å få god økonomi i produksjonen
- Ekstra tilskudd og merpriser gir muligheter
- Bedre markedstilpassing av sorter
- Det er behov for bedre kommunikasjon mellom aktørene i verdikjeden

Andel husdyrproduksjon av konvensjonell produksjon i 2015

• Melkekyr	11,5%
• Ammekyr og andre storfe	7,4%
• Sau	61%
• Slaktesvin	1%

I tillegg kommer økt etterspørsel etter- og forbruk av økologisk matkorn

Dette innebærer at behovet for økologisk kornproduksjon vil øke vesentlig framover!

Takk for oppmerksomheten!